

Závěrečná zpráva Evaluace činnosti Komunitního centra Alfa Nýrsko

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

reg. číslo projektu: CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0009280

Obsah

Úvod	4
Cíl a způsob provedení evaluace	6
Sběr dat	7
Vyhodnocení dotazníkového šetření mezi návštěvníky komunitního centra	8
Personální a odborné zajištění chodu komunitního centra	11
Naplnění principů komunitní sociální práce	13
Zhodnocení dopadů projektu a činnosti komunitního centra	18
Shrnutí výstupů externí evaluace	24
Shrnutí interní evaluace	30
Doporučení pro budoucí činnost Komunitního centra	32
Příloha č. 1 – Vzor on-line dotazník – hodnocení kvality činnosti Komunitního centra Nýrsko	33
Příloha č. 2 – Zápis z fokusní skupiny s komunitními pracovníky Komunitního centra Alfa	34
Příloha č. 3 – Činnost Komunitního centra Alfa v roce 2019	38

Úvod

Komunitní centrum pro Nýrsko a okolí obce vzniklo na základě projektu „Komunitní centrum Nýrsko“, který byl zahájen 1. 9. 2018 a ukončen 29. 2. 2020. Obsahem projektu bylo vytvořit komunitní centrum ve městě Nýrsku, které bude sloužit místní komunitě i lidem z okolních obcí, především lidem sociálně vyloučeným či sociálním vyloučením ohroženým. Smyslem projektu bylo vytvořit prostor (komunitní centrum) pro setkávání komunity sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených, zejména rodiny s dětmi či mládeže starší patnácti let. Komunitní centrum se má stát nástrojem pro řešení problémů komunity a prevenci sociálního vyloučení.

Komunitní centrum bylo založeno v prostorách, kde původně působil Klub Alfa pro děti a mládež. Díky projektu komunitního centra bylo možné rozšířit činnost centra pro širší věkovou skupinu (15 až 65 let) a komunitní sociální práci pokrýt širší okolí města Nýrsko (Ekoregion Úhlava).

Komunitní centrum v Nýrsku provozuje tuto činnost a poskytuje následující služby:

- Volnočasový klub pro děti a mládež – Klub Alfa.
- Sportovní střediska Klubu Alfa (na ZŠ Nýrsko).
- Přednášky na školách zaměřené na prevenci sociálně patologických jevů ve společnosti (témata drogy, partnerské vztahy, násilí a šikana, válka a terorismus).
- Přednášky pro veřejnost v komunitním centru i mimo (dluhová problematika, drogy, cestopisné).
- Manželské poradenství, pomoc s řešením rodinných konfliktů, výchovy dětí a složitých rodinných situací (v rámci činnosti komunitního centra i mimo komunitní centrum).
- Komunitní sociální práci s rodinami v ubytovně v Janovicích nad Úhlavou.
- Pravidelná setkávání žen středního a vyššího věku.
- Kulturně-náboženské setkávání Jednoty bratrské.
- Klubík Alfík – pravidelné setkávání maminek s dětmi.
- Nepravidelná kulturně-společenská setkání – společná příprava na svátky, slavnosti, místní kulturně-společenské události (Vánoce, Velikonoce, Den dětí...), nácviky divadelních představení a realizace společného programu (úklid veřejných prostranství, zeleně...)
- Společné výlety včetně vícedenních pobytů.

Kromě pravidelných setkání v prostorách komunitního centra probíhají i následující činnosti:

- Spolupráce s jedinci i rodinami v jejich přirozeném prostředí
 - Jedná se především o rodiny žijící v ubytovně v Janovicích nad Úhlavou; obsahem spolupráce je pomoc s řešením každodenních problémů finančních, výchovných, rodinných, vzdělávacích, profesních a asistence při hledání adekvátního bydlení.
- Průběžné mapování problémů a potřeb místní komunity
 - Terénní průzkumy v regionu (okolí škol, zastávek veřejné dopravy, identifikace sociálně vyloučených lokalit a „špatných adres“...).
 - Spolupráce s dalšími místními organizacemi a institucemi (místní školy, Člověk v tísni, o.p.s., Point14, z.ú., Slánka o.s.).
 - Individuální i skupinové rozhovory se členy komunity zaměřené na identifikaci a řešení problémů přímo v prostorách centra i mimo něj.

Cílové skupiny komunitního centra: Primárně se jedná o sociálně vyloučené či sociálním vyloučením ohrožené členy komunity, mezi které spadají především: · Děti a mládež · Rodiny s dětmi (mladé rodiny, neúplné rodiny, maminky a tatínkové na mateřské či rodičovské dovolené, rodiny s dětmi se zdravotním omezením...). Osoby ohrožené nezaměstnaností (krátkodobě i dlouhodobě nezaměstnaní, lidé s nízkým vzděláním, lidé v předdůchodovém věku, absolventi škol bez praxe...). Osoby ohrožené sociálním vyloučením (drogově závislí, vracející se z výkonu trestu, bydlící v sociálně vyloučených lokalitách, na „špatných adresách“...) · Senioři a osamělí lidé (lidé bez rodinného zázemí, lidé po ztrátě blízké osoby, stárnoucí lidé s dospělými dětmi...)

Cíl a způsob provedení evaluace

Evaluace označuje analýzu aktivit, projektů, programů či politik a zkoumání jejich fungování a hodnoty, kterou přináší.¹ Předmětem této zprávy je představení výstupů evaluace činnosti nově vzniklého Komunitního centra v Nýrsku. Cílem evaluace bylo zhodnotit fungování komunitního centra a přínosy projektu pro příjemce a cílovou skupinu. Evaluace probíhala v průběhu projektu (interní evaluace provedená koordinátory projektu) a na konci projektu (externí evaluace – provedená externím dodavatelem). Konkrétní popis těchto dvou způsobů viz níže:

a. Externí evaluace – tato evaluace proběhla na konci realizace projektu (jeden rok fungování komunitního centra). Smyslem této evaluace bylo metodologické zhodnocení fungování komunitního centra. Konkrétně byla tato evaluace zaměřena na chod centra z následujících perspektiv:

I. personální a odborné zajištění chodu komunitního centra

- EO1: Byl sestaven kvalitní tým vzhledem k potřebám komunitního centra a cílové skupiny?
- EO2: Kapacita zaměstnanců komunitního centra (komunitních pracovníků) je dostatečná pro pokrytí činnosti centra?

II naplňování principů komunitní sociální práce

- EO 3: Naplňují aktivity realizované v rámci komunitního centra hodnoty a principy komunitní (sociální) práce formulované v základacích dokumentech komunitního centra či jinak veřejně deklarované? Zvláště jde o principy aktivizace, participace, uschopňování, zplnomocnění, kolektivní spolupráce, sdílení zodpovědnosti atd. Členové komunity by měli být aktivními účastníky ve všech fázích fungování komunitního centra – plánování vzniku komunitního centra, rozhodování o jeho podobě, budování centra, jeho řízení, zajištění běžného provozu a vyhodnocování funkčnosti a efektivity.
- -EO 4: Bylo provedeno dostatečné mapování problémů a potřeb komunity? Byly do mapování potřeb zapojeny cílové skupiny a klíčoví aktéři (místní instituce, samospráva, poskytovatelé služeb)? Jsou problémy komunity identifikovány a řešeny společně s komunitou/klíčovými aktéry komunity?
- -EO 5: Cílové skupiny (OSV, veřejnost) jsou informovány o činnosti komunitního centra? Mají možnost se do činnosti komunitního centra zapojit? Cíle, pravidla organizace a způsob fungování centra jsou volně dostupné a cílové skupiny, členové komunity jsou o něm informovány?
- -EO 6: Jakým způsobem komunitní centrum napomáhá k řešení společně definovaných problémů komunity? Podílí se členové komunity aktivně na řešení problémů?

1 Metodika pro evaluaci nesoutěžních projektů OP Zaměstnanost 2014–2020

III. zhodnocení dopadů fprojektu a fungování komunitního centra

- EO 7: Jakých zamýšlených dopadů bylo dosaženo (na straně příjemce [Alfa Nýrsko, z.s.], na straně cílových skupin, na straně komunity)? A jaké faktory k nim vedly?
- Jakých nezamýšlených pozitivních/negativních dopadů bylo dosaženo a jaké faktory k nim vedly?
- EO 8: Hodnocení naplnění účelosti projektu na základě zhodnocení jeho reálných (čistých) dosažených dopadů (celkový počet podpořených osob) a naplnění účinnosti projektu (vytíženost komunitních pracovníků)?
- EO 9: Hodnocení naplnění úspornosti/hospodárnosti (economy) projektu?
- EO 10: Jak hodnotíte naplnění užitečnosti projektu (ze strany příjemce, ze strany klientů)?
- EO 11: Hodnocení udržitelnosti projektu?

b. Interní evaluace – toto sebehodnocení fungování komunitního centra realizovala samotná komunita. Tato evaluace probíhala průběžně formou individuálních rozhovorů se členy komunity a prostřednictvím dotazníkového šetření pro návštěvníky komunitního centra na konci roku 2019 a prostřednictvím jedné fokusní skupiny, které se zúčastní komunitní pracovníci a koordinátoři komunitního centra a zájemci z řad komunity.

Sběr dat

Externí evaluace

1. Rozhovor s koordinátorem a gestorem komunitního centra
2. Rozhovor s komunitními pracovníky
3. Analýza dokumentů vzniklých v rámci projektu (zakladací listina centra), monitorovací zprávy projektu, strategické dokumenty obce, případně další

Interní evaluace

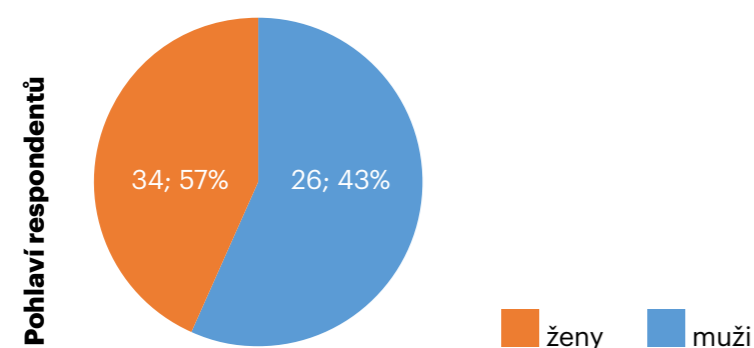
4. Fokusní skupina s členy komunity – zhodnocení roku fungování centra (rok 2019) – zápis viz příloha č. 2
5. Dotazníkové šetření mezi návštěvníky komunitního centra (prosinec 2019 – leden 2020) – vzor dotazníku viz příloha č. 1
6. Individuální i skupinové rozhovory

Vyhodnocení dotazníkového šetření mezi návštěvníky komunitního centra

Šetření bylo uskutečněno formou strukturovaného internetového dotazníku. Sběr dat probíhal od 20. 12. 2019 do 31. 1. 2020. Odkaz na dotazník byl zveřejněn na webových stránkách kulturního centra a několikrát sdílen na Facebook profilu kulturního centra. Cílem šetření bylo získat zpětnou vazbu od uživatelů Komunitního centra Alfa po jednom roce jeho fungování v Nýrsku. Dotazník obsahoval 9 jednoduchých otázek zaměřených na spokojenost uživatelů se službami nově vzniklého komunitního centra.

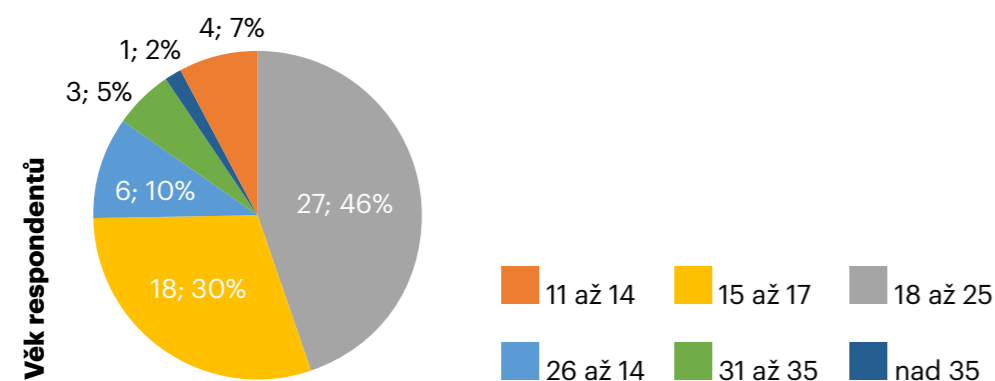
Charakteristika respondentů

Dotazník vyplnilo celkem 60 respondentů. Ženy a muži byli mezi respondenty zastoupeni celkem rovnoměrně: viz graf 1.

Graf 1 Odpovědi na ot.: Jste žena/muž?

Více než dvě třetiny respondentů (81%) jsou ve věku do 25 let (viz graf 2), nejmladšímu respondentovi bylo 11 let a nejstaršímu 45 let. Věkový průměr respondentů je 21 let.

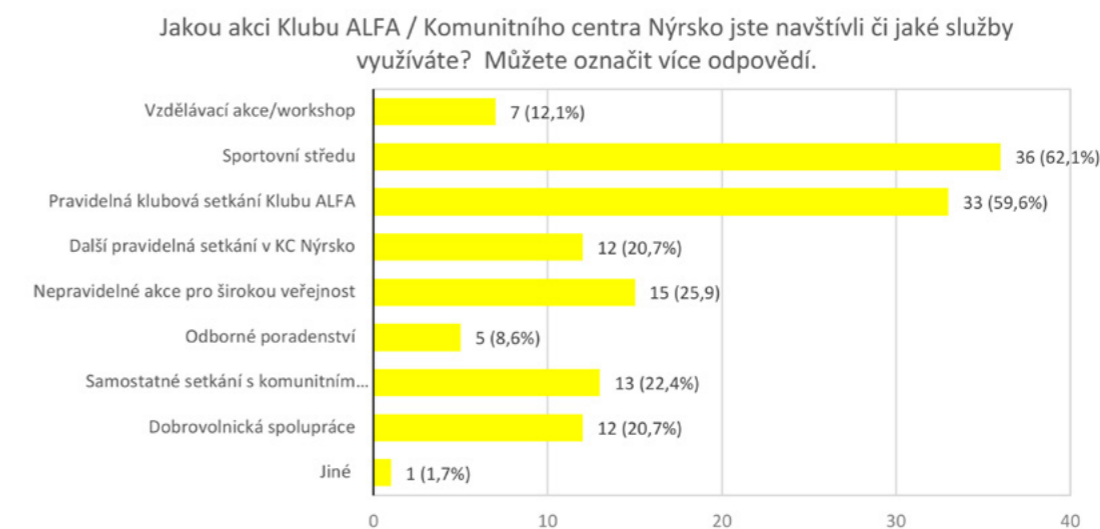
Graf 2 Odpovědi na ot.: Kolik je Vám let?

Logicky nejčastěji odpovídali na otázky z dotazníku respondenti, kteří uvedli jako místo svého bydliště Nýrsko (48 respondentů – 82%). Ostatní lokality byly zastoupeny vždy pouze jedním respondentem (Bystřice, Hamry, Janovice nad Úhlavou, Klatovy, Mladá Boleslav, Nýřany, Praha, Řakom, Sušice, Toužim, Uhlíště). Charakteristika respondentů potvrzuje, že se jedná o reprezentativní vzorek návštěvníků komunitního centra či uživatelů jeho služeb. Koordinátor centra uvedl, že za rok mají celkem 360 kontaktů, tyto osoby buď navštíví komunitní centrum, nebo navštíví některou z pořádaných akcí, či jsou

kontaktováni v terénu. Pravidelných návštěvníků komunitního centra je cca 80, jedná se převážně o mladé lidi do 30 let, mladistvé či děti mladší 15 let.

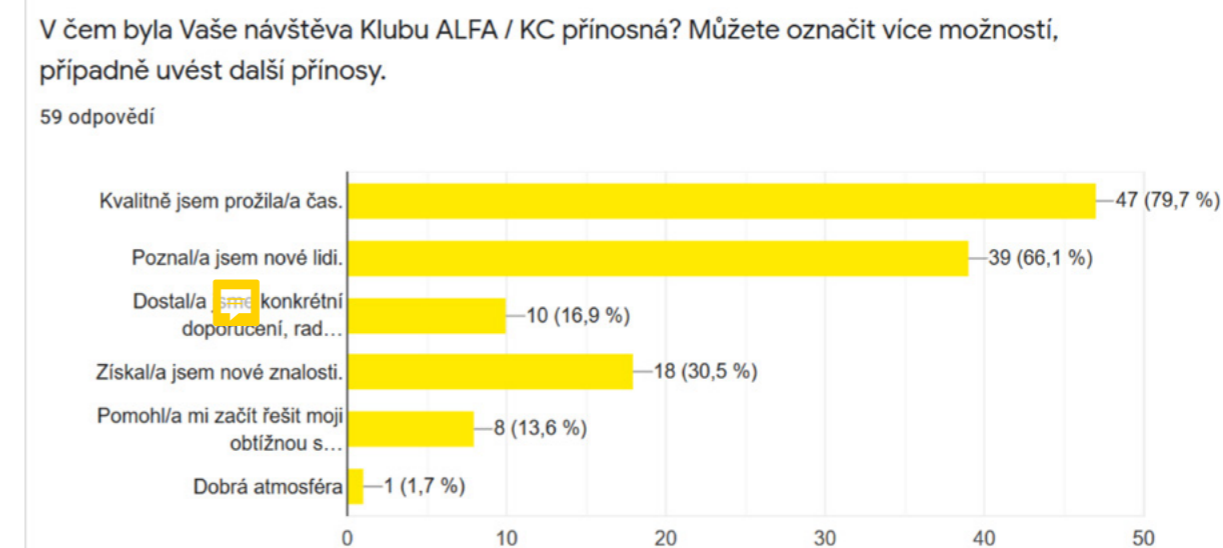
Vyhodnocení odpovědí na jednotlivé otázky dotazníku

Nejčastěji navštěvovanou akcí pořádanou Komunitním centrem Alfa je podle odpovědí respondentů sportovní středisko a také pravidelná setkání Klubu Alfa. Často vyhledávaným cílem návštěvy centra jsou mezi dotázanými také akce pro širokou veřejnost (čtvrtina respondentů).

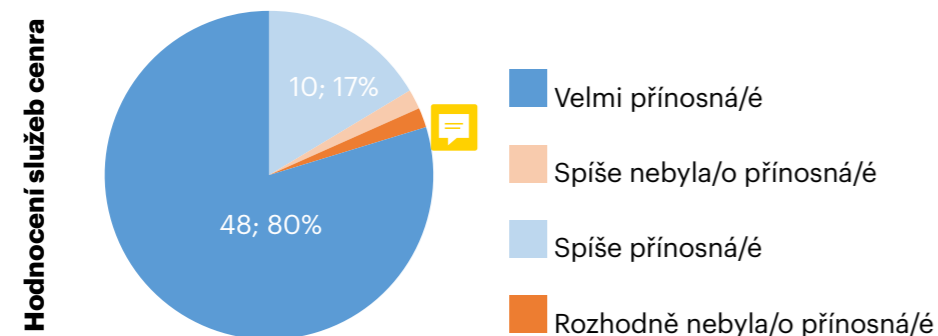
Graf 3 Odpovědi na ot.: Jakou akci Klubu ALFA/KC Nýrsko jste navštívili či jaké služby využíváte? (na otázku odpovědělo celkem 58 respondentů)

Navštívené akce či využití služeb centra považují téměř všichni respondenti za přínosné (celkem 97% dotázaných) - viz graf 4.

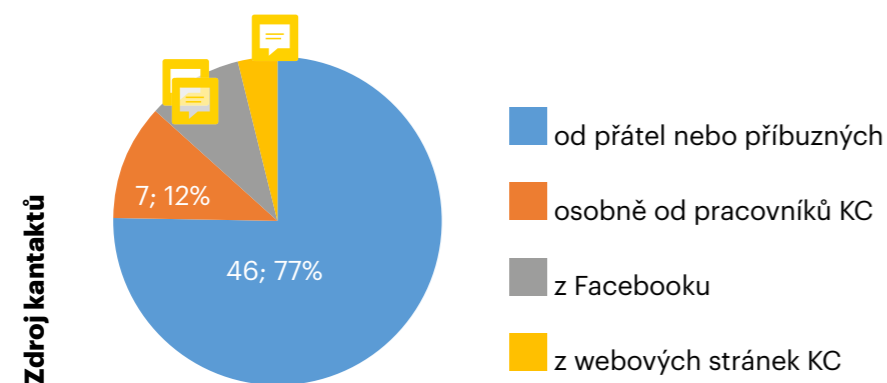
Graf 4 Odpovědi na ot.: Byla Vaše návštěva či využívání služeb KC přínosná/é?

Konkrétní přínos přitom spatřují především ve smysluplně stráveném času (80% respondentů), v poznávání nových lidí (66%) a nabytí nových vědomostí (31%).

Graf 5 V čem byla Vaše návštěva Klubu ALFA/KC přínosná?

O existenci a činnosti komunitního centra se většina dotázaných dozvěděla od svých přátel či známých (3/4 dotázaných), zhruba desetina dotázaných dostala informaci přímo od pracovníků komunitního centra a další desetina prostřednictvím internetových sociálních sítí (Facebooku nebo webových stránek).

Graf 6 Odkud jste se o Komunitním centru /Klubu Alva nebo o akcích konaných v komunitním centru dozvěděl/a?

Na otevřenou otázku „Co byste v Klubu ALFA / KC zlepšil/a, co se Vám zde nelíbí, s čím jste zde nespokojen/a?“ odpovědělo 23 respondentů. Polovina z nich uvedla, že je spokojena a nic by neměnila (12 respondentů), 4 respondenti by uvítali rozšíření aktivit (sportovní akce, zábava), 2 respondenti se vyslovili pro rozšíření prostor a 2 respondenti upozorňovali na nevhodné chování některých návštěvníků centra (nevhodný slovník a hluk).

V závěru dotazníku dostali respondenti prostor na vzkazy, doporučení či připomínky k činnosti Klubu Alfa či komunitního centra. Možnost vyjádřit se využilo 12 respondentů – převážně se přitom jednalo o povzbuzující slova a vyjádření díky (10 respondentů), jednou zazněl apel na chování mladistvých v klubu a jeden respondent vyslovil přání zřídit v Nýrsku skatepark.

Konkrétní odpovědi na otázku

„Máte ještě nějaký další vzkaz, doporučení či připomínky k činnosti Klubu ALFA / KC?“:

- Děkuji za všechny příjemně strávené chvíle.
- Dělejte to dál, držím palce, až se mi třeba narodí ten prcek, tak tam bude za pár let chodit.
- Je super, doporučuji všem lidem bez ohledu na věk...
- Jelikož jsou Vánoce, přeji všem klubákům, aby si je užili, a zároveň šťastný Nový rok 2020.
- Jen tak dál.
- Jste super.
- Kéž by se jednou povedl postavit skatepark v Nýrsku :-)
- Mám vás rád čest :-)
- Nic, vše je dokonalé/ale asi kdyby byly větší finance, tak by bylo více věcí, a to by každý z nás ocenil.
- Petr to vede na jedničku.
- Více apelovat na chování mladistvých.
- Vydržte v tom, co děláte.

Personální a odborné zajištění chodu komunitního centra

EO1: Byl sestaven kvalitní tým vzhledem k potřebám komunitního centra, cílové skupiny?

EO2: Je kapacita zaměstnanců komunitního centra (komunitních pracovníků) dostatečná pro pokrytí činnosti centra?

Poměrně širokou činnost komunitního centra zajišťují: odborný garant komunitního centra (0,3 úvazku), koordinátor komunitního centra (0,8 úvazku) a dva komunitní pracovníci (2x0,5 úvazku). Jeden z komunitních pracovníků se zaměřuje především na práci s rodinami mimo komunitní centrum, pracuje především s rodinami v ubytovně v Janovicích nad Úhlavou.

Odborný garant je garantem fungování centra a nastavuje postupy pro identifikaci a zapojení členů komunity do činnosti centra a je garantem postupů práce s komunitou dle principů komunitní sociální práce. Účastní se pravidelných schůzek zaměstnanců komunitního centra, plánování činnosti komunitního centra a vyhodnocování činnosti. Koordinátor komunitního centra je odpovědný za konkrétní implementaci principů komunitní sociální práce ve vytvořeném komunitním centru. Mapuje potřeby komunity a pomáhá komunitě nalézt vnitřní zdroje a řešení problémů (konkrétně se účastní setkání klubu Alfa, provádí terénní komunitní práci). Je moderátorem, motivátorem a mediátorem komunity. Ve fázi identifikace členů komunity je odpovědný za oslovování potencionálních členů komunity. Je odpovědný za koordinaci činnosti komunitního centra, jeho průběžné využívání zástupci cílových skupin, za koordinaci činnosti komunitních sociálních pracovníků ve vztahu k cílovým skupinám.

Komunitní pracovníci jsou odpovědní za konkrétní implementaci principů komunitní sociální práce ve vytvořeném komunitním centru. Mapují potřeby komunity a pomáhají komunitě nalézt vnitřní zdroje a řešení problémů. Komunitní pracovník je moderátorem, motivátorem a mediátorem komunity. Ve fázi identifikace členů komunity je odpovědný za oslovování potencionálních členů komunity.

Pracovníci na výše uvedených pozicích mají dlouholeté zkušenosti s cílovou skupinou a to přímo v Nýrsku nebo v Klatovech a okolí. Pracovníci mají také potřebnou odbornost pro výkon komunitní práce. Respektive komunitní pracovníci jsou vedeni garantem komunitní sociální práce. Odborná

gestorka komunitního centra má odbornost sociálního pracovníka podle zákona č. 108/2006 Sb. Působila jako vedoucí sociální poradny v Klatovech, dlouholetý pracovník v Domově pro Matku a dítě v tísni. Odborná gestorka byla do května 2019 zároveň také koordinátorkou komunitního centra.

Druhý koordinátor komunitního centra a také komunitní pracovník je absolventem zahraniční vysoké školy obor pastorační péče. Je dlouholetý správce sboru Jednoty bratrské v Nýrsku, zakladatel a vedoucí Klubu ALFA (založeno v roce 2009). Mimo výše uvedenou pracovní náplň je zástupcem komunitního centra vůči dalším organizacím a institucím a navazuje s nimi vztahy, případně spolupráci. Spolupracuje se školami a realizuje přednášky pro základní školy zaměřené na prevenci sociálně patologických jevů.

Komunitní pracovnice centra, která působí především v Komunitním centru (účastní se pravidelných setkání klubu Alfa, organizuje akce zaměřené na osvojování sociálních dovedností, venkovní výlety, organizuje různé společenské akce). Mimo komunitní centrum také pracuje s dětmi, mládeží (v rámci streetwork) a mladými rodinami v Nýrsku v rámci terénní práce. Komunitní pracovnice je Romka, která vyrostla v dětském domově. Má za sebou drogovou minulost. Velmi dobře zná problematiku dětí z nefunkčních rodin. Absolvovala školení v Point 14, z.ú., deset let se dobrovolně podílela na činnosti Klubu ALFA v Nýrsku. Ztělesňuje příklad člověka z praxe – od toho kdo potřeboval pomoci k tomu, kdo pomáhá ostatním.

Druhý komunitní pracovník, který se zaměřuje především na práci s rodinami mimo Nýrsko (pracuje s rodinami v ubytovně v Janovicích nad Úhlavou), byl 10 let vychovatelem v Dětském domově v Měcholupech, vedoucí osobní asistence, dlouholetý zaměstnanec DDM Klatovy, Charity a dobrovolný pracovník v nízkoprahovém Klubu Chapadlo.

Lze konstatovat, že komunitní sociální práce je realizována pracovníky, kteří nemají přímou vazbu ani na samosprávu v dané lokalitě, ani na poskytovatele sociálních služeb nebo jinou organizaci, která má vůči občanům v dané lokalitě „úřední“ či mocenské kompetence. Respektive pracovníci nejsou zároveň zaměstnanci či zastupitelé některé z obcí, kde komunitní centrum působí, ani zaměstnanci poskytovatelů sociálních služeb. Neutrální postavení komunitního pracovníka je jednou z podmínek kvalitní komunitní práce, budování důvěry u členů komunity.

Na činnosti centra se dále podílí cca 15 dobrovolníků, kteří pomáhají s organizací, vymýšlením obsahu činnosti, šířením informací o existenci a činnosti komunitního centra v místní komunitě.

Naplnění principů komunitní sociální práce

Komunitní sociální práce je metoda participativního dosahování komunitou definovaných společných cílů v místech, kde lidé žijí, prostřednictvím vyhledávání, využívání a tvorby potřebných zdrojů.

Komunitní sociální práce je založena na:

- *propojování sdílených potřeb a existujících zdrojů (lidských, materiálních, finančních aj.) uvnitř komunity,*
- *a stanovování dosažitelných cílů na základě možností dané komunity.*

(Manuál agentury pro sociální začleňování pro komunitní práci [2015])

Principy komunitní sociální práce dle Tomáše Tožičky a Saši Uhlové

I. Analýza potřeb komunity – zmapování situace v dané lokalitě, průběžné mapování problémů a potřeb komunity

II. Aktivizace komunit a vytváření aktivních skupin – udržování, prohlubování a navazování kontaktů s místními spolky a institucemi, posilování vzájemné důvěry. Úkolem komunitních organizátorů je tedy podporovat vznik soudržných komunit, a napomáhat jim v tom, aby zvládli účinné nástroje vzájemné komunikace, sdílení informací a řízení.

III. Participace neboli podíl na rozhodování – spolupodílení, otevřenost, informovanost a transparentnost

IV. Zplnomocnění, předání a plán odchodu (Důležité je, aby se komunita (aktivní skupina) byla schopna sama organizovat, dodržovat formální postupy, uvědomovat si vlastní schopnosti i nedostatky, které je potřeba řešit.)

V. Kolektivní spolupráce

VI. Podpora a hodnocení komunitních pracovníků

(Tomáš Tožička a Saša Uhlová [Praha, 2018])

3 základní znaky komunitní sociální práce:

- *vlastnění cíle (držení) – komunita definuje společné cíle a potřeby, je expertem*
- *vlastnění procesu a výsledků – komunita určuje priority, proces a postupy*
- *participace (komunita se aktivně účastní řešení)*

(Manuál agentury pro sociální začleňování pro komunitní práci [2015])

Komunitní centrum by mělo být neutrálním a otevřeným prostorem, který umožňuje lidem scházet se, společně vytvářet aktivity, řešit sdílené problémy a trávit volný čas. Konkrétní podobu aktivit v komunitním centru navrhuje a utváří komunita podle vlastních potřeb a zájmů s cílem zlepšit sociální situaci komunity jako celku.

Aktivity realizované v rámci komunitního centra by měly naplňovat hodnoty a principy komunitní (sociální) práce formulované v základních dokumentech komunitního centra či jinak veřejně deklarované. Zvláště jde o principy aktivizace, participace, uschopňování, zplnomocnění, kolektivní spolupráce, sdílení zodpovědnosti atd. Členové komunity by měli být aktivními účastníky ve všech fázích fungování komunitního centra – plánování vzniku komunitního centra, rozhodování o jeho podobě, budování centra, jeho řízení, zajištění běžného provozu a vyhodnocování funkčnosti a efektivity.

(Manuál agentury pro sociální začleňování pro komunitní práci [2015])

Základní hodnoty a principy fungování Komunitního centra Alfa v Nýrsku byly ustaveny při tvorbě základních listin a jsou založeny na základních principech komunitní sociální práce:

Principy komunitní práce – Komunitní centrum Nýrsko:

- Sdílení vzájemných potřeb, otevřenost a vzájemná komunikace, která umožňuje společně řešit problémy.
- Zapojovat se do aktivit, participace – členové místní komunity určují obsah a průběh jednotlivých setkání v KC, volnočasových aktivit, podílejí se na řešení problémů v komunitě atd.
- Průběžné mapování problémů a potřeb komunity komunitními pracovníky (terénní průzkumy v regionu, spolupráce s dalšími místními organizacemi a institucemi).
- Udržování, prohlubování a navazování kontaktů s místními spolky a institucemi.
- Uvnitř komunity prosazovat posilování vzájemné důvěry a sebedůvěry, respekt k odlišnostem, dobrovolnost a rovnocennost (např. prostřednictvím volnočasových, kulturních a sportovních aktivit).
- Pěstovat otevřenost, informovanost a transparentnost.
- Soustředí se na silné stránky jednotlivých členů komunity i komunity jako celku.
- Pracovníci komunitního centra fungují jako facilitátoři – pomáhají komunitě, aby se organizovala, mobilizovala svoje síly k řešení problému v komunitě.
- Spolupráce s jedinci i rodinami v jejich přirozeném prostředí (pomoc s řešením každodenních problémů finančních, výchovných, rodinných ...).

(Komunitní centrum Nýrsko – Základní principy a cíle fungování²)

Aktivizace místních obyvatel komunity, zapojování členů komunity do chodu komunitního centra, spolupodílení se na rozhodování

2 Dostupné z: https://klub.nyrsko.info/_files/200000022-0084901805/29.Zakladn%C3%ADle%20principy%20a%20c%C3%ADle%20KC_fin.pdf

EO 3: Naplňují aktivity realizované v rámci komunitního centra hodnoty a principy komunitní (sociální) práce formulované v základních dokumentech komunitního centra či jinak veřejně deklarované? Zvláště jde o principy aktivizace, participace, uschopňování, zplnomocnění, kolektivní spolupráce, sdílení zodpovědnosti atd. Členové komunity by měli být aktivními účastníky ve všech fázích fungování komunitního centra – plánování vzniku komunitního centra, rozhodování o jeho podobě, budování centra, jeho řízení, zajištění běžného provozu a vyhodnocování funkčnosti a efektivity.

Samotné Komunitní centrum vzniklo z potřeb členů klubu Alfa a komunity, která se kolem něj vytvořila. Klub Alfa byl založen v roce 2009 jako otevřený klub pro děti a mladistvé (především pro osoby ohrožené sociálním vyloučením). Jeho cílem bylo nabídnout cílové skupině volnočasové vyžití a působit jako prevence sociálně patologických jevů (závislost na drogách, alkoholu, nezdravý životní styl). Jednalo se o srub, chatku při Základní škole v Nýrsku. Za dobu 7 let prošlo Klubem ALFA více než 200 mladých lidí. Někteří se povedlo od základu změnit život. Pomoc z drogové závislosti, získání práce, urovnání rodinných vztahů, pomoc se vznikajícím manželstvím atd. Kolem klubu Alfa postupem času vznikla komunita. Jak členové klubu vyrůstali a začali mít své děti, objevily se další potřeby. Přibývali také noví mladí návštěvníci klubu. Cíle a potřeby klubu Alfa se tak rozšířily a koordinátoři klubu společně s členy komunity se začali snažit o založení komunitního centra, kde by si našly své vyžití všechny věkové skupiny a byly zde podporovány mladé rodiny s dětmi z cílové skupiny osob ohrožených sociálním vyloučením. Rozhovory s členy komunity i strategické dokumenty obce ukazují, že v Nýrsku a okolí chybí možnosti volnočasových aktivit a možnosti dalšího vzdělávání nejen pro děti a mladé lidi, ale i pro rodiny s dětmi a osoby ve středním věku. V roce 2018 se klubu Alfa podařilo od města získat objekt staré Elektroprodeje a grant na provoz komunitního centra a rozšíření činnosti komunitních pracovníků.

Pravidelné akce, které v komunitním centru probíhají, byly a jsou plánovány společně se členy komunity a vychází z jejich potřeb. Komunitní centrum je pravidelně otevřeno pro všechny zájemce o volnočasové aktivity: pravidelně se zde setkává mládež a mladí lidé v rámci klubu Alfa, probíhají zde pravidelná setkávání žen ve středním a starším věku, klub Alfík pro maminky s dětmi a pravidelné setkávání Jednoty bratrské. Čas strávený v komunitním centru není organizován kromě přednášek, vzdělávacích či jednorázových společenských akcí (např. příprava na svátky, společné vaření, divadelní představení, více denní výlety apod.). Program komunitního centra a doba, od kdy do kdy je komunitní centrum otevřené a jaké akce zde probíhají, jsou zveřejněny na webových stránkách komunitního centra (<https://klub.nyrsko.info/připravujeme/>).

Činnost centra dokládá, že se komunitním pracovníkům daří vytvářet aktivní skupiny. Komunitní centrum má cca 80 pravidelných návštěvníků a 15 dobrovolníků, kteří se podílejí na organizaci různých akcí centra. V rámci dobrovolnické činnosti se komunita zapojila do oprav prostor komunitního centra, navrhování vybavení centra či úklid okolí komunitního centra a centra města. V polovině projektu řešili komunitní pracovníci s návštěvníky komunitního centra rozšíření volnočasových aktivit pro rodiny s dětmi – založení Klubíku Alfík, vybudování dětského hřiště a rozšíření komunitního centra o kavárnu. Návštěvníci komunitního centra se jeho prostřednictvím zapojili také do plánování nového náměstí obce.

Mladé rodiny i starší členy komunity se daří aktivizovat, mají o společné aktivity zájem, podílejí se na její organizaci (cca 30 aktivních členů) a jsou ochotni řešit společně různé problémy. Rádi pořádají společné vaření, výlety, přípravy na svátky, den dětí a podobně. V roce 2019 řešily mladé rodiny založení Klubíku Alfík pro maminky s dětmi, založení nového hřiště a rozšíření komunitního centra do prostoru, kde by se dalo lépe pořádat společné vaření či založit malou kavárnu.

Komunitní pracovníci nicméně přiznávají, že aktivizovat mládež a mladistvé je složitější, především motivovat je k dobrovolnictví, k řešení společných témat a problémů. Dle rozhovoru s komunitními

pracovníky mládež a mladiství mají zájem řešit své individuální problémy. Komunitní pracovníci s nimi především řeší motivaci k dalšímu vzdělávání, pomoc s výběrem školy, pomoc s řešením rodinných či finančních problémů. Případně zprostředkovávají kontakt na další služby, které pomáhají s řešením závislosti (na drogách, alkoholu apod.), zadlužením aj. Komunitní pracovníci se nicméně snaží vést mládež a mladistvé k vzájemné spolupráci a řešení problémů.

„Občas si sedneme do party a popovídáme si, co by chtěli, a z toho vycházíme. Občas si sedneme do party my dva (komunitní pracovníci) – setkáváme se jednou za týden maximálně jednou za 14 dní – a při tom vycházíme ze zkušeností s těmi lidmi. Reagujeme na jejich jednání, nechceme se tím nechat vláčet, ale zároveň se snažíme pochopit, co ty děcka chtějí. Setkání s členy klubu Alfa děláme průběžně jak je třeba, třeba 1 za měsíc, ale někdy i každý týden. Například tady bylo, že si lidé ztěžovali, že je tady velký hluk, tak jsme to s nimi řešili.“ (komunitní pracovnice Komunitního centra Nýrsko, březen 2020)

Průběžné mapování potřeb

EO 4: Bylo provedeno dostatečné mapování problémů a potřeb komunity? Byly do mapování potřeb zapojeny cílové skupiny a klíčoví aktéři (místní instituce, samosprávy, poskytovatelé služeb)? Jsou problémy komunity identifikovány a řešeny společně s komunitou/klíčovými aktéry komunity?

Do identifikace potřeb komunity se daří zapojovat členy cílové skupiny, členy komunity a další klíčové aktéry působící v oblasti (obce, poskytovatele služeb, základní školy). Mapování potřeb komunity a cílových skupin probíhá průběžně prostřednictvím individuálních i skupinových rozhovorů s členy komunity nebo s osobami z cílové skupiny (potenciálními členy komunity), k nim dochází v komunitním centru (při pravidelných setkáních) i mimo něj při terénní komunitní práci.

Cíleně proběhlo mapování potřeb cílové skupiny komunitního centra na konci roku 2018. V rámci tohoto mapování byly provedeny komunitními pracovníky individuální rozhovory s cílovými skupinami, se sociálními pracovníky obcí, poskytovateli sociálních služeb, dalšími NNO a vzdělávacími zařízeními působícími v regionu. Následně se uskutečnila fokusní skupina 29. 11. 2018, jejímž obsahem byla diskuse o problémech komunity a možnostech spolupráce při jejím řešení. Přítomni byli zástupci a zastupitelé města Nýrsko, městyse Čachrov a obce Dešenice, Masarykovy ZŠ Janovice n. Úhlavou, ZŠ Nýrsko, MAS Ekoregion Úhlava, TJ Nýrsko, Point 14, Člověk v tísni. Dále byla provedena analýza strategických a analytických dokumentů týkající se jeho rozvoje³. Mimo fokusní skupinu probíhají pravidelná setkání koordinátora komunitního centra se starostou města Nýrsko a dále proběhlo několik setkání s organizací Člověk v tísni (rozšíření činnosti centra o doučování dětí) a s Point 14 (přednášky na základních školách v Janovicích n. Úhlavou a v Nýrsku).

3 Výstupy z analýzy potřeb a na nich postavený akční plán komunitního centra je dostupný zde: https://klub.nyrsko.info/_files/200000021-4222743151/28.Kom_centrum_analyza_cile_fin.pdf

Otevřenost, informovanost

EO 5: Cílové skupiny (OSV, veřejnost) jsou informovány o činnosti komunitního centra? Mají možnost se do činnosti komunitního centra zapojit? Cíle, pravidla organizace a způsob fungování centra jsou volně dostupné a cílové skupiny, členové komunity jsou o něm informovány?

Cílové skupiny jsou informovány o činnosti centra především prostřednictvím stávajících návštěvníků (členů komunity). Toto potvrzuje dotazníkové šetření i rozhovory s komunitními pracovníky. O komunitním centru informují potenciální členy komunity také komunitní pracovníci při terénní práci mimo komunitní centrum. Informace o činnosti centra a kalendář akcí a otevírací doba centra jsou zveřejněny na webových stránkách komunitního centra (<https://klub.nyrsko.info>). Obzvláště přehledný, podrobný a pravidelně aktualizovaný je kalendář akcí a programu komunitního centra. Informace o otevírací době a činnosti centra jsou uvedeny také na budově komunitního centra. Ke komunikaci se členy komunity je využíván také facebookový profil Klubu Alfa.

Provoz a způsob fungování komunitního centra neklade překážky cílovým skupinám ani široké veřejnosti komunitní centrum navštěvovat nebo se zapojit do jeho činnosti. Komunitní centrum podporuje setkávání komunity s veřejností. Širší veřejnost se snaží komunitní centrum oslovit kulturními společenskými akcemi pořádanými i mimo komunitní centrum – např. cestopisné přednášky v kulturním domě, pořádání divadelních představení, venkovní grilování. Na druhou stranu se pak komunitní centrum zapojuje do tradičních akcí obce Nýrsko (Den dětí, úklid kolem řeky). Zapojení se do akcí pro širokou veřejnost podporuje poloha komunitního centra v centru města Nýrsko.

Poslání, cíle organizace a způsob fungování centra jsou dostupné na internetových stránkách komunitního centra (<https://klub.nyrsko.info/dokumenty/>).

Společné řešení problémů komunity

EO 6: Jakým způsobem komunitní centrum napomáhá k řešení společně definovaných problémů komunity? Podílí se členové komunity aktivně na řešení problémů?

Aktivity centra nabízí komunitě, především mladým lidem a osobám ohroženým sociálním vyloučením prostor a možnosti, kde mohou trávit svůj volný čas. Starší členové komunity, rodiny s dětmi zde mohou pořádat společensko-kulturní setkání, přípravy na svátky, divadelní představení, přednášky apod. Komunitní pracovníci zde pak pracují s jednotlivci či se skupinami při řešení různých problémů a komunitní centrum jim pomáhá problémy řešit nebo pomáhá k navazování dalších kontaktů. Jak bylo řečeno výše, v roce 2019 komunitní pracovníci s členy komunity řešili založení klubu pro maminky s dětmi, rozšíření komunitního centra o další prostory pro vaření a kavárnu.

Při řešení problémů ať už jednotlivců nebo komunity se naráží na komplexnější problémy, na které komunita sama nestačí. Jedním a dle komunitních pracovníků největším z těchto problémů je problém s bydlením. Bydlení je špatně dostupné (zvláště pro romské rodiny). Specifickým problémem je pak bydlení na ubytovně v Janovicích nad Úhlavou, která je vyloučenou lokalitou. Problémy s bydlením se snaží komunitní pracovníci řešit ve spolupráci s obcemi a dalšími poskytovateli služeb v regionu (Člověk v tísni, samosprávy obcí).

Shrnutí k hodnocení naplňování principů komunitní práce

Lze konstatovat, že komunitní pracovníci centra (činnost centra, terénní práce) napomáhají komunitě se organizovat, pomáhají posilovat vzájemnou důvěru mezi členy komunity, posilovat sebedůvěru, respekt k odlišnostem, dobrovolnost a rovnocennost mezi členy komunity.

- Mluví s lidmi a vytváří aktivní skupiny (individuální i skupinové rozhovory s členy komunity, pravidelná setkání v komunitním centru pro různé věkové skupiny).
- Odborně zkoumají situaci.
- Hledají společná řešení s lidmi z aktivních skupin – pomáhá komunitě nalézt vnitřní zdroje a řešení problémů (budování dětského hřiště a kavárny pro mladé rodiny, zajištění bydlení ve spolupráci se samosprávou obcí).
- Společně řeší problémy a zapojují do aktivit další lidi (komunitní centrum je otevřené všem obyvatelům obcí v regionu, pořádá akce pro širokou veřejnost, zajištění a udržení bydlení ve spolupráci s obcemi, neziskovými organizacemi).

Zhodnocení dopadů projektu a činnosti komunitního centra

Primárním cílem projektu „Komunitní centrum Nýrsko“ bylo:

1. Vytvořit komunitní centrum jako prostor pro setkávání komunity zejména sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených, zejména rodin s dětmi či mládeže starší 15 let. Tento prostor bude nástrojem pro řešení problémů komunity a prevenci sociálního vyloučení (snížení počtu sociálně vyloučených, prevence sociálního vyloučení).

Sekundární cíle jsou:

1. Posílení schopnosti komunity periferního území Plzeňského kraje řešit své problémy aktivizací místních zdrojů. (Aktivizace místní komunity k hledání společného řešení svých problémů.)
2. Vytvoření kvalitní alternativy pro trávení volného času pro mladé lidi ve smyslu realizace kulturních a vzdělávacích aktivit.
3. Zvýšit schopnost komunity efektivně spolupracovat na řešení problémů a posílit participativní procesy jako důležitý nástroj udržitelného rozvoje regionu. (Komunita společně mapuje své problémy.)

Cíle komunitního centra byly vytvořeny na začátku projektu při založení centra se zapojením členů komunity (na základě jejich potřeb) a také ve spolupráci s klíčovými aktéry regionu (zastupitelé obcí, poskytovatelé služeb, základních škol).

Rozšíření nabídky trávení volného času – především pro mladé lidi

Podpora vzdělávání a rozvoj spolupráce se školami – pomáhat většímu propojení školy a rodičů, pořádání přednášek na školách – podpora a motivace k pravidelné školní docházce, na doučování, vztahy a konflikty v dětském kolektivu, prevenci šikany, představení možností dalšího studia po ukončení ZŠ

Komplexní podpora rodin – zvýšení informovanosti rodičů formou přednášek nebo setkání o potřebách a problémech mládeže, rodinné poradenství, partnerské, příprava na pracovní pohovor, podmínky oslovování potenciálního zaměstnavatele, zákonných norem při práci

Podpora samostatného bydlení rodin a jednotlivců a omezení bytové nouze – nalezení a udržení si

bydlení pro rodiny v bytové nouzi v regionu, zvýšit informovanost týkající se vedení rodinného rozpočtu, určování finančních priorit a předcházení vzniku dluhů

Snížení nezaměstnanosti – podpora finanční gramotnosti u dětí a dospělých, příprava na pracovní pohovor, podmínky oslovování potenciálního zaměstnavatele, zákonných norem při práci

Rozšíření místní působnosti – práce s rodinami v Janovicích, identifikace problémů či potřeb v MAS Ekoregionu Úhlava

Prohloubení spolupráce s místními partnery – průběžná komunikace s představiteli samosprávy, se školami, poskytovateli služeb a dalšími organizacemi k mapování potřeb komunity či k navázání spolupráce

EO: Jakých zamýšlených dopadů bylo dosaženo (na straně příjemce [Alfa Nýrsko, z.s.], na straně cílových skupin, na straně komunity)? A jaké faktory k nim vedly?

Lze konstatovat, že cíl projektu byl naplněn a došlo k vytvoření komunitního centra jako otevřeného prostoru pro setkávání komunity zejména sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených, zejména rodin s dětmi či mládeže mladší i starší patnácti let.

Naplnění hlavního cíle a sekundárních cílů projektu

Na straně příjemce (Alfa Nýrsko, z.s.) i komunity došlo k vytvoření otevřeného prostoru pro setkávání komunity i pro všechny obyvatele z Nýrska a okolí, zejména ale pro sociálně vyloučené a sociálním vyloučením ohrožené (rodiny s dětmi, osoby starší 15–65 let). Komunitní centrum navštěvují všechny generace, nejvíce pak mladí lidé do 30 let a také děti do 15 let.

„V souhrnu se to může týkat cca 350 lidí, na které máme vliv. A plus máme děcka, kterým ještě není 15 let, takže máme i řadu mladých lidí. A to je tak na půl, kdo sem (do klubu Alfa) pravidelně chodí půl nad 15 a půl pod 15. A co se týká těch dospělých, tak to se týká cca 30 lidí. Tím, že tam patří i ta Jednota bratrská, tak to je těch 30 lidí.“

Komunitní centrum funguje v prostorách klubu Alfa v Nýrsku. Klub má 70 pravidelných klientů a zhruba 350 kontaktů ročně, v rámci terénní práce (streetwork) je to 63 klientů.⁴ Pracovníci komunitního centra pracovali v roce 2019 také s 13 rodinami v Nýrsku a okolí v rámci rodinného, výchovného a finančního poradenství a několika rodinami v ubytovně v Janovicích n. Úhlavou (sociálně vyloučená lokalita). Po neúspěšné komunikaci s obcí o zajištění sociálních bytů pro rodiny se dvě rodiny nakonec odstěhovaly pryč z regionu, jedna rodina zůstává na ubytovně v Janovicích n. Úhlavou.

Jak bylo plánováno v projektu, podařilo se rozšířit možnosti kvalitních volnočasových aktivit pro mládež, rodiny s dětmi i členů komunity ve středním věku – v komunitním centru vznikl klub žen, Klubík Alfík pro maminky s dětmi, rozšířily se možnosti vyžití v klubu Alfa pro děti a mládež – větší prostor, ping-pong, kulečnick, možnost sportování v areálu základní školy. Úspěšná jsou také jednorázová setkání ke společnému vaření či společné přípravě na svátky. (Všechny aktivity konané v průběhu projektu viz příloha č. 3). Na straně komunity (osob ohroženým sociálním vyloučením i širší veřejnosti obce Nýrsko a okolí) došlo také k rozšíření možností vzdělávání prostřednictvím přednášek v komunitním centru (v oblasti výchovy a problémů mládeže, dluhové problematiky atd.) i k rozšíření možností řešení rodinných problémů. Návštěvníci komunitního centra jsou dle dotazníkového šetření s jeho

4 Základní principy a cíle fungování Komunitního centra Nýrsko, 2019 (dostupné z https://klub.nyrsko.info/files/200000022-0084901805/29.Zakladni%20principy%20a%20c%20ADle%20K_fin.pdf)

činností spokojeni. Nejvíce využívají možnosti pro trávení volného času – pravidelná klubová setkání a sportovní středů. Došlo a daří se aktivizovat občany k identifikaci potřeb cílové skupiny (komunity), do identifikace potřeb se daří zapojovat členy cílové skupiny, komunity a další klíčové aktéry působící v oblasti (obce, poskytovatele služeb, základní školy). V rámci dobrovolnické činnosti se komunita zapojila do oprav prostor komunitního centra, navrhování vybavení centra. V polovině projektu řešili komunitní pracovníci s návštěvníky komunitního centra rozšíření volnočasových aktivit pro rodiny s dětmi – založení Klubíku Alfík, vybudování dětského hřiště a rozšíření komunitního centra o kavárnu. Návštěvníci komunitního centra se jeho prostřednictvím zapojili také do plánování nového náměstí města Nýrsko.

Na straně cílové skupiny (osob sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených došlo k poskytnutí pomoci) došlo u některých jednotlivců ke zlepšení jejich životní situace – udržení se na škole, získání zaměstnání, vyhledání pomoci se závislostí. Komunitní pracovníci dodávají, že vliv na zlepšení životní situace těchto jednotlivců nemělo jen komunitní centrum a jejich práce, ale i rodina a poskytovatelé sociálních služeb. Toto je z hlediska evaluace vnímáno jako naplnění činnosti centra v rámci prevence sociálního vyloučení.

Naplnění cílů Komunitního centra

Z hlediska naplnění cílů činnosti komunitního centra nastavené na začátku projektu se nepodařilo, nemělo očekávané dopady:

- Zajištění bydlení pro rodiny s dětmi či mladé lidi. V obcích chybí sociální byty. Soukromí pronajímatelé mají předsudky vůči romským nájemníkům. V Janovicích n. Úhlavou se s obcí nepodařilo zajištění (sociálního) bydlení pro rodiny z vyloučené lokality. V Nýrsku do obecních (sociálních) bytů nepřijímají obyvatelé, kteří zde nemají trvalé bydliště.
- Navazování spolupráce s rodinami při řešení rodinných problémů je náročné a vyžaduje více času. Nedaří se rodinné poradenství v takovém rozsahu, jak se předpokládalo, rodiny v některých případech klub vnímají jako konkurenci.
- Přednášky o problémech mládeže pro rodiče neměly příliš úspěch, návštěvnost byla malá.

Z hlediska naplnění cílů činnosti komunitního centra se podařilo:

- rozšířit nabídku trávení volného času,
- podařilo se navázat spolupráci s rodinami z Janovické ubytovny a spolupráci se základní školou v Janovicích (v rámci rozšíření místní působnosti),
- podařilo se realizovat 12 přednášek na základních školách v Nýrsku a Janovicích,
- podařilo se prohloubit spolupráci především s POINT 14 a Člověkem v Tísni, spolupráce s obcí Nýrsko byla na velmi dobré úrovni již před projektem,
- v rámci snížení nezaměstnanosti se podařilo především motivovat jednotlivce k setrvání na škole, motivovat jednotlivce k dalšímu vzdělávání.

EO 8: Jakých nezamýšlených pozitivních/negativních dopadů bylo dosaženo a jaké faktory k nim vedly?

Nebyly identifikovány nezamýšlené nebo negativní dopady fungování komunitního centra. Závažnější problém, který komunitní pracovníci a koordinátor komunitního centra uvedli v rozhovorech, byl problém s vykazováním indikátorů (počet účastníků) v rámci projektu „Komunitní centrum Nýrsko“⁵. Podmínkou vykazování projektu bylo vést si záznam o osobách podpořených komunitní prací. To znamenalo pro komunitní pracovníky zjišťovat osobní údaje od návštěvníků komunitního centra. Tato opatření byla vnímána návštěvníky centra negativně a nabourávala důvěru v komunitní centrum a v komunitní pracovníky. Návštěvníci komunitního centra a členové komunity vnímali požadování údajů za sledování a měli strach ze zneužití jejich údajů.

EO 9: Hodnocení naplnění účelnosti projektu na základě zhodnocení jeho reálných (čistých) dosažených dopadů (celkový počet podpořených osob) a naplnění účinnosti projektu (vytíženost komunitních pracovníků). Bylo možné dosáhnout lepších výsledků, pokud by v projektu bylo nastaveno něco jinak?

Počet podpořených osob dle indikátorů:

- 39 osob, které získaly intenzivní podporu (některé z nich se nepodařilo ztotožnit v MS EU a nejsou zahrnuty do oficiálních MI v projektu).

Cíl projektu byl naplněn a došlo k vytvoření komunitního centra a rozšíření možností trávení volného času pro mladé lidi a rodiny, především ty ohrožené sociálním vyloučením.

Kapacita centra i komunitních pracovníků byly během roku 2019 plně využity. Pravidelná setkávání probíhají v Komunitním centru 6x týdně, účast se pohybuje mezi 15 až 30 účastníky na setkání. Některá jednorázová setkání měla účast i 50 (cestopisné přednášky) či 250 účastníků (Velikonoce – pečení beránka). Počet pravidelných návštěvníků (aktivnějších členů komunity) odhadují komunitní pracovníci na 80. Celkově odhadují, že činnost komunitního centra má vliv na cca 350 osob starších 15 let a 50 osob mladších 15 let. Pro některé aktivity dokonce prostory centra i kapacita komunitních pracovníků nestačí – například setkávání maminek s dětmi, setkávání rodin, častější společné vícedenní výlety. Vzhledem k tomu, že současní komunitní pracovníci mají svoji další práci, případně jsou na rodičovské dovolené, do budoucna by se uplatnil další komunitní pracovník, který by pomáhal s organizací klubu pro maminky s dětmi, případně společnými vícegeneračními výlety.

Všechny aktivity projektu byly nutné a vedly k naplnění cíle. Úspěšná a bezproblémová byla analýza sociálních potřeb místní komunity a zapojení jejích členů do formulace problémů založení komunitního centra. Činnost komunitního centra a komunitních pracovníků byla také celkově úspěšná a bezproblémová.

5 Operační program zaměstnanost, Číslo výzvy: 256/03_16_047/CLLD_16_01_033 Název výzvy: Výzva MAS Ekoregion Úhlava - Podpora sociálních a návazných služeb, komunitní centra - I

Za bezproblémové a úspěšné činnosti komunitního centra lze hodnotit:

- mapování potřeb komunity, individuální i skupinové rozhovory s členy komunity,
- pravidelná setkávání v komunitním centru, společensko-kulturní setkávání – vaření, vícegnerační výlety, divadelní představení, sportovní středky,
- rozšíření působnosti komunitní práce – navázání spolupráce s rodinami z vyloučené lokality v Janovicích nad Úhlavou.

Obtížné naplňování:

- Motivace členů komunity (mládeže) k dobrovolnické práci.
- Podpora samostatného bydlení rodin a jednotlivců a omezení bytové nouze – především u rodin v Janovicích n. Úhlavou, kde obec nemá sociální bydlení, vyjednávání s obcí o zabydlení v obecních bytech nebylo úspěšné. Stejně tak v Nýrsku je nedostatek sociálních bytů, resp. nejsou otevřené lidem bez vazeb na město Nýrsko.
- Zvýšení informovanosti rodičů o problémech mládeže formou přednášek – přednášky byly realizovány, ale účast na nich byla velmi nízká, dle názoru komunitních pracovníků lidé nechtějí být stigmatizováni účastí, jako ti co mají problém, případně si nechtějí problémy v rodině připustit.
- Rodinné poradenství – složité navázat s rodinami kontakt, komunitní centrum (klub Alfa pro mládež a děti) vnímají rodiče často jako konkurenci.

EO 10: Hodnocení naplnění úspornosti/hospodárnosti (economy) projektu?

Vzhledem k tomu, že kapacita komunitních pracovníků byla plně využita a požadavky na práci komunitních pracovníků dokonce převyšovaly možnosti poskytování služby (naplnění kapacity klubu Alfa, společné vícegnerační výlety, aktivity pro maminky s dětmi), lze hodnotit projekt jako hospodárný. Všechny aktivity byly nezbytné pro naplnění cíle projektu a komunitního centra. Vykonávané aktivity vždy směřovaly k naplnění cílů a výstupů.

EO 11: Jak hodnotíte naplnění užitečnosti projektu (ze strany příjemce, ze strany klientů)?

Příjemce vnímá založení komunitního centra jako velmi užitečné. Založení centra pomohlo rozšířit činnost klubu Alfa, nabídnout prostor pro uspokojování potřeb širší věkové skupiny komunity a rozvinout činnost komunitních pracovníků. Komunitní pracovníci mohli začít pracovat s rodinami ze sociálně vyloučených lokalit v Janovicích nad Úhlavou.

Do činnosti centra se podařilo zapojit větší množství osob z komunity, především mladých rodin s dětmi a žen středního věku.

Návštěvníci komunitního centra jsou s jeho fungováním velmi spokojeni dle výsledků dotazníkového šetření. Navštívené akce či využité služby centra považují téměř všichni respondenti za přínosné (celkem 97% dotázaných). Konkrétní přínos přitom návštěvníci spatřují především ve smysluplně stráveném času (80% respondentů), poznávání nových lidí (66%) a nabytí nových vědomostí (31%).

EO 12: Jak hodnotíte udržitelnost projektu?

Činnost komunitního centra v omezeném rozsahu je udržitelná i za předpokladu, že nebude dále podporován penězi z grantu, a za předpokladu, že komunitní pracovníci budou v centru pracovat jako dobrovolníci. Na financování chodu centra se podílí obec a dobrovolní dárci. Vzhledem k tomu, že ale vyvstala potřeba rozšíření aktivit centra pro rodiny s dětmi, pro které prostory současného centra nestačí, bude komunitní centrum i nadále usilovat o další finanční podporu komunitního centra a také kapacit komunitních pracovníků.

Shrnutí výstupů externí evaluace

Cílem evaluace bylo zhodnotit fungování komunitního centra a komunity v rámci projektu „Komunitní centrum Nýrsko“ reg. č.: CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0009280. Evaluace probíhala v průběhu projektu (interní evaluace provedená koordinátory projektu) a na konci projektu (externí evaluace – provedená externím dodavatelem).

Externí evaluace proběhla na konci realizace projektu (jeden rok fungování komunitního centra). Smyslem této evaluace bylo metodologické zhodnocení fungování komunitního centra. Konkrétně byla tato evaluace zaměřena na chod centra z následujících perspektiv:

I. personální a odborné zajištění chodu komunitního centra

II. naplňování principů komunitní sociální práce

III. zhodnocení dopadů cíle projektu a fungování komunitního centra

I. Personální a odborné zajištění chodu komunitního centra

Činnost komunitního centra zajišťuje gestorka komunitního centra (0,3 úvazku), koordinátor (0,8 úvazku) a jeden z komunitních pracovníků (0,5 úvazku), druhý komunitní pracovník pracuje především s rodinami v Janovické ubytovně. Na činnosti centra se dále podílí cca 15 dobrovolníků, kteří pomáhají s organizací, vymýšlením obsahu činnosti, šířením informací o existenci a činnosti komunitního centra v místní komunitě.

Pracovníci komunitního centra (komunitní pracovníci) mají dlouholeté zkušenosti s cílovou skupinou (především děti, mládež a rodiny ve složité životní situaci, sociálně vyloučení), a to přímo v Nýrsku nebo v Klatovech a okolí. Pracovníci jsou znalí historie cílové skupiny v regionu. Potřebnou odbornost pro výkon komunitní práce zajišťuje garant komunitní sociální práce, který vede komunitní pracovníky. Odborná gestorka komunitního centra má odbornost sociálního pracovníka podle zákona č. 108/2006 Sb.

Komunitní sociální práce je realizována pracovníky, kteří nemají přímou vazbu ani na samosprávu v dané lokalitě, ani na poskytovatele sociálních služeb nebo jinou organizaci, která má vůči občanům v dané lokalitě „úřední“ či mocenské kompetence. Respektive pracovníci nejsou zároveň zaměstnanci či zastupitelé některé z obcí, kde komunitní centrum působí, ani zaměstnanci poskytovatelů sociálních služeb. Neutrální postavení komunitního pracovníka je jednou z podmínek kvalitní komunitní práce, budování důvěry u členů komunity.

Vzhledem k tomu, že současní komunitní pracovníci mají svoji další práci nebo jsou na rodičovské dovolené, do budoucna by se uplatnil další komunitní pracovník, který by pomáhal s organizací klubu pro maminky s dětmi (Klubík Alfík), případně se společnými vícegeneračními výlety.

II. Naplňování principů komunitní sociální práce

Při hodnocení naplňování principů komunitní sociální práce se při evaluaci vycházelo z principů komunitní práce a komunitních center definovaných Platformou pro komunitní práci a Agenturou pro sociální začleňování. (Manuál agentury pro sociální začleňování pro komunitní práci [2015]), ze základních principů komunitní práce definovaných T. Tožičkou a S. Uhlovou (2018) a z principů komunitní práce definovaných samotným Komunitním centrem Nýrsko (2018).

Komunitní centrum by mělo být neutrálním a otevřeným prostorem, který umožňuje lidem scházet se, společně vytvářet aktivity, řešit sdílené problémy a trávit volný čas. Konkrétní podobu aktivit v komunitním centru navrhuje a utváří komunita podle vlastních potřeb a zájmů s cílem zlepšit sociální situaci komunity jako celku.

Aktivity realizované v rámci komunitního centra by měly naplňovat hodnoty a principy komunitní (sociální) práce formulované v zakládacích dokumentech komunitního centra či jinak veřejně deklarované. Zvláště jde o principy aktivizace, participace, uschopňování, zplnomocnění, kolektivní spolupráce, sdílení zodpovědnosti atd. Členové komunity by měli být aktivními účastníky ve všech fázích fungování komunitního centra -- plánování vzniku komunitního centra, rozhodování o jeho podobě, budování centra, jeho řízení, zajištění běžného provozu a vyhodnocování funkčnosti a efektivity.

(Agentura pro sociální začleňování)

Na základě rozhovorů s komunitními pracovníky a zhodnocení činnosti komunitního centra lze konstatovat, že způsob fungování komunitního centra je založen na základních principech komunitní sociální práce, a to jak formálně (zakládací listiny komunitního centra), tak i reálně.

Členové komunity se podíleli na založení komunitního centra. Vznik komunitního centra iniciovali členové nízkoprahového klubu Alfa pro děti a mládež, kteří tímto chtěli rozšířit možnosti volnočasového vyžití pro mladé lidi, mladé rodiny s dětmi a další věkové skupiny. Rozhovory s členy komunity i strategické dokumenty obce ukazují, že v Nýrsku a okolí chybí možnosti volnočasových aktivit a možnosti dalšího vzdělávání nejen pro děti a mladé lidi, ale i pro rodiny s dětmi a osoby ve středním věku, zvláště pro ty ohrožené sociálním vyloučením či sociálně vyloučené. V roce 2018 se klubu Alfa podařilo od města získat objekt staré Elektroprodejnky a grant na provoz komunitního centra a rozšíření činnosti komunitních pracovníků. V rámci dobrovolnické činnosti se komunita zapojila do oprav prostor komunitního centra a navrhování vybavení centra.

Členové komunity se podílejí na plánování náplně a činnosti centra – plánování vybavení klubu Alfa, založení klubu pro maminky s dětmi, vybudování dětského hřiště, společné výlety, pořádání dobrovolnických akcí apod. Činnost centra zároveň vychází z potřeb cílových skupin, které jsou průběžně mapovány komunitními pracovníky. Mapování potřeb komunity a cílových skupin probíhá průběžně prostřednictvím individuálních i skupinových rozhovorů s členy komunity nebo s osobami z cílové skupiny (potenciálními členy komunity), k nim dochází v komunitním centru (při pravidelných setkání) i mimo něj při terénní komunitní práci. Dále jsou potřeby cílové skupiny mapovány ve spolupráci s klíčovými aktéry regionu – zástupci samosprávy, poskytovateli služeb a základními školami v Nýrsku a Janovicích n. Úhlovou.

Komunitní pracovníci mapují potřeby komunity a cílových skupin. Cíleně proběhlo mapování potřeb cílové skupiny komunitního centra na konci roku 2018. V rámci tohoto mapování byly provedeny komunitními pracovníky individuální rozhovory s cílovými skupinami, se sociálními pracovníky obcí, poskytovateli sociálních služeb, dalšími NNO a vzdělávacími zařízeními působícími v regionu. Následně se uskutečnila fokusní skupina 29. 11. 2018, jejímž obsahem byla diskuse o problémech komunity

a možnostech spolupráce při jejím řešení. Přítomni byli zástupci a zastupitelé města Nýrsko, městyse Čachrov a obce Dešenice, Masarykovy ZŠ Janovice n. Úhlavou, ZŠ Nýrsko, MAS Ekoregion Úhlava, TJ Nýrsko, Point 14, Člověk v tísní. Dále byla provedena analýza strategických a analytických dokumentů týkající se jeho rozvoje⁶. Na základě tohoto mapování byly vytvořeny cíle komunitního centra a zakládací listiny centra.

Členové komunity se podílejí na zajišťování provozu komunitního centra – Činnosti komunitního centra a běžný provoz zajišťují především komunitní pracovníci a koordinátor centra. Částečně činnost centra zajišťují i členové komunity – jedná se o 15 dobrovolníků, kteří pomáhají organizovat různé akce (společenské, kulturní, úklid města, plánování výletů apod.).

Činnost komunitního centra vyhodnocovali členové komunity v rámci dotazníkového šetření na konci roku 2019. Dále mají možnost činnost komunitního centra hodnotit v rámci individuálních či skupinových rozhovorů s komunitními pracovníky, otevřená pro členy komunity jsou také strategická plánování organizace.

Provoz a způsob fungování komunitního centra neklade překážky cílovým skupinám ani široké veřejnosti komunitní centrum navštěvovat nebo se zapojit do jeho činnosti. Díky tomu funguje komunitní centrum jako otevřený a neutrální prostor. Komunitní centrum je pravidelně otevřeno pro všechny zájemce o volnočasové aktivity 6x týdně: pravidelně se zde setkává mládež a mladí lidé v rámci klubu Alfa a sportovní středě, probíhají zde pravidelná setkávání žen ve středním a starším věku, klub Alfík pro maminky s dětmi a pravidelná setkávání Jednoty bratrské. Čas strávený v komunitním centru není organizován kromě přednášek, vzdělávacích či jednorázových společenských akcí (např. příprava na svátky, společné vaření, divadelní představení, vícedenní výlety apod.). Všechny akce jsou otevřeny i široké veřejnosti. Program komunitního centra a doba, od kdy do kdy je komunitní centrum otevřené, a jaké akce zde probíhají, jsou zveřejněny na webových stránkách komunitního centra (<https://klub.nyrsko.info/připravujeme/>). O činnosti centra se cílové skupiny dozvídají také přes současné návštěvníky centra a komunitní pracovníky. Komunitní centrum podporuje setkávání členů komunity s veřejností. Širší veřejnost se komunitnímu centru daří oslovit prostřednictvím kulturních společenských akcí, jakými jsou např. cestopisné přednášky, pořádání divadelních představení, venkovní grilování. Na druhou stranu se pak komunitní centrum zapojuje do tradičních akcí obce Nýrsko (Den dětí, úklid kolem řeky, centra města). Zapojení se do akcí pro širokou veřejnost podporuje i poloha komunitního centra v centru města Nýrsko.

Lze konstatovat, že v rámci komunitní práce se **komunitním pracovníkům daří vytvářet aktivní skupiny**. Komunitní centrum má cca 80 pravidelných návštěvníků a 15 dobrovolníků, kteří se podílejí na organizaci různých akcí centra. Mladé rodiny i starší členové komunity mají o společné aktivity zájem, podílejí se na její organizaci (cca 30 aktivních členů) a jsou ochotni řešit společně určité problémy. V roce 2019 řešily mladé rodiny založení Klubu Alfík pro maminky s dětmi, založení nového dětského hřiště a rozšíření komunitního centra do prostoru, kde by se dalo lépe pořádat společné vaření či založit malou kavárnu. Aktivizovat mládež a mladistvé je složitější, o aktivity pořádané komunitním centrem mají nicméně mládež a mladiství zájem (hlavně o klub Alfa a sportovní středě), nicméně je složitější motivovat je k dobrovolnictví a k řešení společných témat a problémů. Dle rozhovoru s komunitními pracovníky mládež a mladiství mají zájem řešit své individuální problémy. Komunitní pracovníci s nimi především řeší motivaci k dalšímu vzdělávání, pomoc s výběrem školy, pomoc s řešením rodinných

6 Výstupy s analýzy potřeb a na nich postavený akční plán komunitního centra je dostupný zde: https://klub.nyrsko.info/_files/200000021-4222743151/28.Kom_centrum_analyza_cile_fin.pdf

či finančních problémů. Případně zprostředkovávají kontakt na další služby, které pomáhají s řešením závislosti (na drogách, alkoholu apod.), zadlužením apod. Komunitní pracovníci se nicméně snaží vést mládež a mladistvé k vzájemné spolupráci a řešení problémů. Například v roce 2019 společně řešili dovybavení klubu, naplánování výletů, úklid centra města, společně řešili i stížnosti na hluk.

Lze konstatovat, že komunitní pracovníci centra (činnost centra, terénní práce) napomáhají komunitě se organizovat, pomáhají posilovat vzájemnou důvěru mezi členy komunity, posilovat sebedůvěru, respekt k odlišnostem, dobrovolnost a rovnocennost mezi členy komunity.

- Mluví s lidmi a vytváří aktivní skupiny (individuální i skupinové rozhovory s členy komunity v komunitním centru i mimo něj, pravidelná setkání v komunitním centru pro různé věkové skupiny).
- Odborně zkoumají situaci (setkávání a spolupráce s lokálními zástupci samospráv, poskytovatelů služeb a základními školami).
- Hledají společná řešení s lidmi z aktivních skupin – pomáhá komunitě nalézt vnitřní zdroje a řešení problémů (organizace setkávání k řešení různých problémů – založení komunitního centra, založení klubíku Alfík, budování dětského hřiště a kavárny pro mladé rodiny).
- Společně řeší problémy a zapojují do aktivit další lidi (komunitní centrum je otevřené všem obyvatelům obcí v regionu, pořádá akce pro širokou veřejnost, komunitní pracovníci informují osoby z cílové skupiny o existenci komunitního centra, při řešení komplexnějších problémů komunity [zajištění a udržení bydlení] spolupracují s obcemi, neziskovými organizacemi).

III. Zhodnocení dopadů projektu a činnosti komunitního centra

Lze konstatovat, že cíl projektu „Komunitní centrum Nýrsko“ byl naplněn a došlo k vytvoření komunitního centra jako otevřeného prostoru pro setkávání komunity zejména sociálně vyloučených či sociálně vyloučením ohrožených, zejména rodin s dětmi či mládeže mladší i starší patnácti let. „V souhrnu se to může týkat cca 350 lidí, na které máme vliv. A plus máme děcka, kterým ještě není 15 let, takže máme i řadu mladých lidí. A to je tak na půl, kdo sem pravidelně chodí půl na 15 a půl pod 15. A co se týká těch dospělých, tak to se týká cca 30 lidí. Tím, že tam patří i ta Jednota bratrská, tak to je těch 30 lidí.“(koordinátor komunitního centra, březen 2020)

Komunitní centrum funguje v prostorách klubu Alfa v Nyrsku. Komunitní centrum má 70 pravidelných návštěvníků a zhruba 350 kontaktů ročně, v rámci terénní práce (streetwork) je to cca 63 klientů.⁷ Pracovníci komunitního centra pracovali v roce 2019 také s 13 rodinami v Nyrsku a okolí v rámci rodinného, výchovného a finančního poradenství a se 3 rodinami v ubytovně v Janovicích n. Úhlavou (sociálně vyloučená lokalita).

Na straně komunity (osob ohrožených sociálním vyloučením i širší veřejnosti obce Nýrsko a okolí) došlo k rozšíření možností trávení volného času, vzdělávání prostřednictvím přednášek v komunitním centru (v oblasti problémů mládeže, dluhové problematiky atd.) i rozšíření možností řešení ro-

7 Základní principy a cíle fungování Komunitního centra Nýrsko, 2019 (dostupné z https://klub.nyrsko.info/_files/200000022-0084901805/29.Zakladni%20principy%20a%20c%20c%20ADle%20KC_fin.pdf)

dinných problémů. Návštěvníci komunitního centra, kteří odpověděli na dotazníkové šetření, jsou s jeho fungováním velmi spokojeni. Navštívené akce či využití služby centra považují téměř všichni respondenti za přínosné (celkem 97% z 60 dotázaných). Konkrétní přínos přitom návštěvníci spatřují především ve smysluplně stráveném času (80% respondentů), poznávání nových lidí (66%) a nabytí nových vědomostí (31%). Kapacita komunitního centra je plně využita, největší zájem je o pravidelná setkávání a sportovní aktivity.

Došlo a daří se aktivizovat občany k identifikaci potřeb cílové skupiny (komunity), do identifikace potřeb se daří zapojovat členy cílové skupiny, komunity a další klíčové aktéry působící v oblasti (obce, poskytovatele služeb, základní školy). V prvním roce fungování centra se díky aktivizaci cílových skupin začalo řešit zřízení klubu pro maminky s dětmi, vytvoření dětského hřiště a rozšíření prostoru komunitního centra o kavárnu. V rámci rozšíření komunitního centra funguje spolupráce s obcí, která by poskytla budovu, až bude zajištěn způsob financování prostoru.

Nebyly identifikovány nezamýšlené nebo negativní dopady fungování komunitního centra. Závažnější problém, který komunitní pracovníci a koordinátor komunitního centra uvedli v rozhovorech, byl problém s vykazováním indikátorů (počet účastníků) v rámci projektu „Komunitní centrum Nýrsko“⁸. Podmínkou vykazování projektu bylo vést si záznam o osobách podpořených komunitní prací. To znamenalo pro komunitní pracovníky zjišťovat osobní údaje od návštěvníků komunitního centra. Tato opatření byla vnímána návštěvníky centra negativně a často nabourávala důvěru v komunitní centrum a v komunitní pracovníky. Návštěvníci komunitního centra a členové komunity vnímali požadování údajů za sledování a měli strach ze zneužití jejich údajů.

Z hlediska naplnění cílů činnosti komunitního centra nastavených na začátku projektu se nepodařilo, nemělo očekávané dopady:

- Zajištění bydlení pro rodiny s dětmi či mladé lidi. V obcích chybí sociální byty. Soukromí pronajímatelé mají předsudky vůči romským nájemníkům. V Janovicích n. Úhlovou se s obcí nepodařilo zajištění (sociálního) bydlení pro rodiny z vyloučené lokality. V Nýrsku do obecních (sociálních) bytů nepřijímají obyvatelé, kteří zde nemají trvalé bydliště či jinou vazbu na město (zaměstnání, docházku dětí do školy apod.).
- Navazování spolupráce s rodinami při řešení rodinných problémů je náročné a vyžaduje více času. Nedaří se rodinné poradenství v takovém rozsahu, jak se předpokládalo, rodiny většinou klub často vnímají jako konkurenci.
- Přednášky o problémech mládeže pro rodiče neměly příliš úspěch, návštěvnost byla malá.

Z hlediska naplnění cílů činnosti komunitního centra se podařilo:

- Rozšířit nabídku trávení volného času (setkávání starších žen, společné přípravy na svátky, přednášky, klub Alfík pro maminky s dětmi).
- Podařilo se navázat spolupráci s rodinami z Janovické ubytovny a spolupráci se základní školou v Janovicích (v rámci rozšíření místní působnosti komunitních pracovníků).
- Podařilo se realizovat řadu přednášek na základních školách v Nýrsku a Janovicích.
- Podařilo se prohloubit spolupráci především s POINT 14 a Člověkem v Tísni, spolupráce s obcí Nýrsko byla na velmi dobré úrovni již před projektem.
- V rámci snížení nezaměstnanosti se podařilo motivovat jednotlivce k setrvání na škole, motivovat jednotlivce k dalšímu vzdělávání.

8 Operační program zaměstnanost, Číslo výzvy: 256/03_16_047/CLLD_16_01_033 Název výzvy: Výzva MAS Ekoregion Úhlava - Podpora sociálních a návazných služeb, komunitní centra - I

Shrnutí interní evaluace

V rámci interní evaluace došlo k zhodnocení aktivit realizovaných v roce 2019 Komunitním centrem Nýrsko. Vyhodnocení proběhlo formou dotazníkového šetření mezi návštěvníky komunitního centra a formou strategického plánování organizace, kterého se zúčastnili komunitní pracovníci a koordinátoři Komunitního centra. Jako aktivity, které se daří, byly na základě focusní skupiny a dotazníkového šetření identifikovány:

- Zájem o pravidelná setkávání (klubu Alfa, sportovní středy, setkávání žen středního věku, klub Alfík, společné vaření) i jednorázové akce (výlety pro všechny generace, cestovatelské přednášky, venkovní grilování, Den dětí, divadelní představení).
- Daří se navazování blízkých vztahů v rámci pravidelných setkávání v komunitním centru napříč generacemi.
- Daří se zprostředkovávání setkávání s širší veřejností (socializace členů komunity).
- Daří se tlumit, odstraňovat konflikty (klub Alfa).
- Daří se vést členy k zodpovědnosti – ve vztazích, k zaměstnání, vůči sobě (klub Alfa).
- Kapacita klubu Alfa je vyhovující.
- Daří se zajištění financování – dary, granty od města a od státu.
- V rámci pravidelného setkávání žen střední generace se daří vytvářet otevřené vztahy, osobní sdílení problémů a hledání společných řešení.
- Rodinné poradenství se daří v rámci osobního dlouhodobého kontaktu s rodinami.
- Funguje spolupráce se školami, o přednášky je zájem a žáky baví.
- Daří se spolupráce s místními aktéry (POINT 14, samospráva města Nýrsko, ZŠ Nýrsko)
- Široká veřejnost má zájem o akce pořádané komunitním centrem – cestovatelské přednášky, koncerty.
- Podařilo se vybudovat důvěru mezi komunitními pracovníky a rodinami bez trvalého bydlení.

Byly identifikovány tyto problémy:

- Náročnost vedení členů k zodpovědnosti (naučit členy klubu, aby si po sobě uklízeli; zodpovědnost ve vztazích, těžké motivovat členy k dobrovolnické práci).
- Chybí (oddělená) místnost/prostor pro malé děti (0–6 let).
- Chybí prostor pro přespaní – spací patro.
- Chybí prostory pro venkovní aktivity (dětské hřiště, prostor pro grilování).
- Matkám s dětmi nevyhovuje doba provozu – odpoledne.
- Na provozování dopoledního Alfíka nejsou pracovní kapacity.
- Chybí kuchyňka.
- Nejsou volné oddělené prostory odpoledne (oddělené prostory).
- Malý počet členů na pravidelných setkáních žen starší generace.
- Nedaří se sehnat bydlení (časté stěhování rodin, ubytovny) – na to navazují problémy (dluhy, ve škole).
- Diskriminace romských rodin v pronajímání soukromých bytů.
- Rodiny komunitní centrum vnímají jako konkurenci.
- Těžko se navazuje spolupráce i prostřednictvím dětí.
- Menší účast na odborných přednáškách např. k drogové problematice, problémům v rodinách, k dluhové problematice. (Když přijdu, ukážu, že mám problém.)
- Rodiny komunitní centrum vnímají jako konkurenci.
- Těžko se navazuje spolupráce i prostřednictvím dětí.
- Chybí nápady na témata přednášek pro veřejnost.

Do budoucna by chtělo komunitní centrum:

- Více do činnosti centra zapojit starší generaci založením klubu pro pamětníky a pořádáním výletů pro všechny generace.
- Rozšířit pracovní tým – komunitní pracovníky.
- Zřídit manufakturu pro osoby bez práce.
- Více spolupracovat s DDM Nýrsko a Kulturním centrem.
- Rozšířit prostory komunitního centra o kavárnu a dětské hřiště pro maminky s dětmi, mateřské centrum.
- Zlepšit podporu sociálně slabým rodinám a podpořit rodinné poradenství

Doporučení pro budoucí činnost Komunitního centra

Tato doporučení byla formulována na základě výstupů externí a interní evaluace koordinátory komunitního centra a externím evaluátorem. Koordinátoři by do budoucna měli stále hrát roli mediátorů a facilitátorů komunity, mapovat potřeby osob ohrožených sociálním vyloučením či sociálně vyloučených v terénu a mobilizovat vnitřní zdroje řešení problémů. U problémů, na které komunita či jednotlivci sami nestačí (bydlení, dluhy, nezaměstnanost) spolupracovat nadále s klíčovými aktéry v regionu. Odborné sociální poradenství v oblasti udržení bydlení, rodiny apod. delegovat na odborné sociální pracovníky – v případě potřeby delegovat jednotlivce na sociální služby, případně zaměstnat v komunitním centru sociálního pracovníka. V oblasti rodinného poradenství lze v rámci komunitního centra pokračovat v informování o potřebách a problémech mládeže individuálně jednotlivé rodiny.

Vzhledem k tomu, že koordinátoři komunitního centra působí v oblasti již delší dobu, uvažovat o tom, zda některé aktivity (např. Klubík Alfík, vícegenerační výlety, správu aktualit na webových stránkách Komunitního centra) nedelegovat na aktivní členy komunity z řad dobrovolníků. Podporovat úspěšné aktivity – sportovní, společné vaření, společné přípravy na svátky a slavnosti apod. Nadále se zapojovat do akcí pro širší veřejnost – Cestománie (nebo další akce pro veřejnost), tradiční společensko-kulturní akce pořádané městem, dobrovolnická činnost. Upravit čas konání Klubu Alfík na základě potřeb maminek s dětmi, v případě nutnosti zaměstnat nového komunitního pracovníka či dobrovolníka z řad komunity. Vzhledem k tomu, že většina rodin opustila ubytovnu v Janovicích n. Úhlovou a přestěhovala se mimo region, bylo by vhodné připravit plán, kam zaměřit svoji terénní činnost, zmapovat znovu potřeby regionu a osob ohrožených sociálním vyloučením. Rozšířit volnočasové aktivity v komunitním centru pro starší generaci – klub pro pamětníky.

Příloha č. 1 – Vzor on-line dotazník – hodnocení kvality činnosti Komunitního centra Nýrsko

Jakou akci KC Nýrsko jste navštívili/navštěvujete či jaké služby využíváte? (Možnost označit více možností)

- Vzdělávací akce/workshop, pravidelná skupinová setkání, nepravidelné akce pro širokou veřejnost, odborné poradenství, setkání s komunitním sociálním pracovníkem, dobrovolnická spolupráce, jiné:

Byla Vaše návštěva či využívání služeb KC přínosná/é?

- Velmi přínosná, spíše přínosná, spíše nebyla přínosná, vůbec nebyla přínosná

V čem byla Vaše návštěva KC přínosná? (Možnost označit více možností)

- Kvalitně jsem prožil/a čas
- Poznal/a jsem nové lidi
- Dostal/a jsem konkrétní doporučení, rady, užitečné kontakty
- Získala jsem nové znalosti
- Pomohla mi začít řešit moji obtížnou situaci
- Jiné přínosy:

Co byste v KC zlepšili, co se Vám zde nelíbí, s čím jste zde nespokojeni?

Odkud jste se o KC nebo o akcích konaných v KC dozvěděl/a?

- osobně od pracovníků KC
- od přátel
- z letáku/plakátu
- z Facebooku
- ze Zpravodaje města
- z webových stránek KC

Máte ještě nějaká další doporučení či připomínky k činnosti KC?

Pohlaví

Věk

Místo bydliště

Příloha č. 2 – Zápis z fokusní skupiny s komunitními pracovníky Komunitního centra Alfa (12. 3. 2020)

I. Hodnocení aktivit a činnosti Komunitního centra Alfa – pozitiva a negativa

Pravidelná setkávání klubu Alfa (mladiství a mladí lidé ve věku 12–30 let)

MLADÍ lidé chodí do klubu, mají zájem, pravidelní i noví členové / Členové a návštěvníci (mladiství a mladí lidé) komunitního centra mají důvěru v komunitní pracovníky, mají zájem o komunikaci s nimi / Komunikace nejen s členy, ale i navenek / Sportovní aktivity lákají / Vytváření blízkých vztahů / Láká náplň centra (společenské hry, fotbal, wi-fi) / Lákají společné akce (hranolkové party, vaření) / Neorganizovanost náplně času stráveného v komunitním centru (pro členy je příjemnější) / Daří se zprostředkování setkávání s jinými lidmi (socializace členů) / Různorodost členů (etnická, mezigenerační, soc. vrstvy) / Daří se tlumit a odstraňovat konflikty / Existence klubu / Nezávazné / Dostatečná kapacita / Předávání hodnot (služnost hygiena, zdravý životní styl) / Nenásilné řešení konfliktů / Daří se vést členy k zodpovědnosti – ve vztazích, k zaměstnání, vůči sobě

Náročnost vedení členů k zodpovědnosti (naučit členy klubu, aby si po sobě uklízeli; zodpovědnost ve vztazích, těžké motivovat členy k dobrovolnické práci) / Nedůslednost komunitního pracovníka v lpění na pravidlech (mluvení nahlas, sprostě) / Nepořádek / Chybí (oddělená) místnost/prostor pro malé děti (0–6 let) / Chybí prostor pro přespání – spací patro / Chybí prostory pro venkovní aktivity (dětské hřiště, prostor pro grilování)

Program Alfík (čtvrteční odpoledne pro maminky s dětmi)

Maminky o něj mají zájem / Chceme ho provozovat / Zájem odbornice o zapojení do provozování klubu (fyzioterapeutka/chiropraktička)

Matkám s dětmi nevyhovuje doba provozu – odpoledne, / Na provozování dopoledního Alfika nejsou pracovní kapacity / Chybí kuchyňka, chybí prostory a vybavení pro malé děti (místnost, venkovní prostor) / Nejsou volné oddělené prostory odpoledne (oddělené prostory)

Sbor Jednoty bratrské (setkávání, výlety, přednášky, dobrovolnická činnost)

Velmi dobré vztahy / Podpora – finanční, dobrovolnictví / Budování vztahů s okolím / Pomoc s řešením problémů jednotlivců / Pomocný tým

Starší generace / Malý počet

34

Setkávání žen střední generace

Otevřené vztahy / Osobní sdílení – sdílení osobních problémů / Hledání společných řešení

Menší počet členů

Práce s rodinami bez trvalého bydlení

Důvěra v komunitní pracovníky / Chtějí řešit vztahy / Housing first (projekt při MPSV)

Nedaří se sehnat bydlení (časté stěhování rodin, ubytovny) – na to navazují problémy (dluhy, ve škole) / Etnická diskriminace v bydlení

Rodinné poradenství

Daří se v rámci osobního dlouhodobého kontaktu

Rodiny komunitní centrum vnímají jako konkurenci / Těžko se navazuje spolupráce i prostřednictvím dětí / Menší účast na odborných přednáškách např. k drogové problematice, problémům v rodinách, k dluhové problematice (když přijdu, ukážu, že mám problém.)

Přednášky na školách

Fungující spolupráce se školami / Zájem, přednášky žáky baví

Chybí vliv na žáky po přednáškách (uvedení do praxe) / Chybí vůle řešit problémy v rodině / Vznikají nové závislosti (sociální sítě)

Spolupráce s místními aktéry

Daří se spolupráce s POINT 14 / Funguje podpora od města Nýrsko (starosta i zastupitelstvo) / Ochota spolupráce ze strany ČVT / Funguje spolupráce se základní školou v Nýrsku (přednášky) / Účastníme se setkání zastupitelstva, pravidelně se setkáváme se starostou (o setkávání je zájem)

Přednášky pro veřejnost, koncerty

Chceme je dělat / Je o ně zájem / Máme pro ně prostor

Chybí nápady na témata přednášek pro veřejnost

35

Společná vize Komunitního centra v roce 2023

- Máme kavárnu s hřištěm pro maminky s dětmi.
- Probíhají pravidelná setkávání klubu Alfa, Alfík (Mateřské centrum), Jednoty bratrské, setkávání žen střední generace, Sportovní středý a seniorský klub s pomítáním filmů pro pamětníky.
- Funguje pomoc sociálně slabým rodinám a rodinné poradenství (terénní práce). Existuje možnost nabízet rodinám sociální bydlení.
- Máme širší pracovní tým – komunitní pracovníky.
- Funguje monitoring potřeb lidí v oblasti naší působnosti (Nýrsko a okolí), spolupracujeme na monitoringu s místními aktéry.
- Podnikáme výlety pro všechny generace.
- Pořádáme nadále akce pro veřejnost (výlety, grilovačky, vaření apod.). Pořádáme přednášky (i odborné) pro širokou veřejnost, protože máme přednáškový sál. Přednášky jsou hojně navštěvovány.
- Provozujeme manufakturu pro osoby bez práce.
- V rámci dobrovolnické práce jsme obci pomohli s úklidem kolem řeky, osázením květníků, zasadili jsme stromy.
- Chceme působit především v Nýrsku a okolí (Chudenín, Dešenice, Milence...) především tam, kde bude potřeba.
- Na aktivitách spolupracujeme s ostatními aktéry (DDM, Kulturní centrum, Point 14, ČvT).
- Zprostředkováváme kontakt – komunitní centrum je něco jako středobod, zprostředkováváme kontakt na další služby a kulturní organizace.

Jak dosáhnout vize? (Návrhy řešení)

Udržování dobrého vztahu s městem Nýrsko – pravidelná setkávání se starostou, účast na zastupitelstvu, pracovat na rekonstrukci prostor pro nové centrum (kavárna a bezpečné hřiště pro malé děti).

Vychovat nové kvalitní zaměstnance (nejen komunitní pracovníky pracující s mladými lidmi, ale také pro práci se seniory, práci s matkami, zajištění manufaktury, do kavárny).

Hledat možnosti financování

- Pro vybavení kavárny
- Pro hřiště pro nejmenší děti

Vyhledávání organizace provozující Housing first/sociální bydlení.

Vyhledávat granty a dotace pro zajištění sociálního bydlení.

Zúčastnit se vzdělávacích kurzů pro komunitní pracovníky – práce s problematou mládeží, pořádat odborné přednášky o tématech a metodách komunitní práce pro pracovníky KC.

Monitorování potřeb v Nýrsku a okolí terénní prací.

Zaměstnat realizátora výletů.

Vymezit prostory pro mateřské centrum.

Vyhledávat dobrovolníky mezi členy klubu.

Využívat FB stránky pro hledání témat přednášek, organizaci dobrovolníků.

Vytvořit prostor pro kontakt místních organizací a spolků.

Vymyslet náplň manufaktury.

Téma odborných přednášek spojit s kulturní akcí – koncertem.

Najít téma pro přednášky pro veřejnost a finance na Cestománii (zajímavý přednášející něco stojí), využívat FB stránky pro hledání témat přednášek, organizaci dobrovolníků.

Najít náplň dobrovolnické práce pro obec – jak motivovat členy do dobrovolnictví.

Pořádat pravidelná neformální setkání (s organizacemi – DDM, Kulturní centrum, ČvT).

Mapovat organizace, které působí v Nýrsku a okolí (Adra).

Založení filmového klubu pro pamětníky.

Provozování pomoci sociálně slabým rodinám a rodinného poradenství formou terénní práce.

Pořádání akcí pro veřejnost (výlety, grilovačky, vaření apod.).

Příloha č. 3 – Činnost Komunitního centra Alfa v roce 2019

Akce a činnosti prováděné od zahájení projektu 1. 9. 2018 do 29. 2. 2020

- Pravidelná setkání v KC v Nýrsku (3 x týdně setkání mládeže a dětí) a navíc řada dalších akcí.
- 1x týdně setkání klubu žen (cca 20–15 účastnic).
- Jedenkrát týdně setkání příznivců Jednoty bratrské v Nýrsku.
- KC se podílelo na uspořádání přednášek v Městské knihovně Nýrsko (o Severní Koreji, rodáku Hanuši Steinovi), přednášky v KC Nýrsko (např. o Ukrajině – Pavel Faul).
- Dále na několika akcích pro veřejnost (den pro rodiny s dětmi na náměstí v Nýrsku, úklid centra města).
- V letních měsících došlo k posílení sportovních aktivit (organizované komunitní rodinné plavání v aquacentru Lam spojené se vzájemným hlídáním dětí a osvojováním si zdravého životního stylu, 11 návštěv).
- Organizace společných komunitních výletů napříč generacemi (Dobrá Voda).
- Turnaj v petangu s městem Dešenice.
- Jednání s organizací Člověk v tísni o možnosti využívání prostor komunitního centra pro doučování dětí rodičů z cílové skupiny.
- Jednání s organizací Point 14 o přednáškách na místních školách zaměřené na téma virtuálních závislostí a kyberšikany.
- Jednání s městem Nýrsko o možnostech přesunutí komunitního centra do adekvátnějších prostor
- Inicie a podílení se na přejmenování ZUŠ Nýrsko.
- Spolupráce s cca 13 rodinami v Nýrsku a okolí zaměřená na rodinné, výchovné a finanční poradenství.
- Spolupráce s rodinami v bytové nouzi v ubytovně v Janovicích n. Ú., přičemž jedna rodina se musela odstěhovat mimo území MAS a členové komunity pokračují ve snaze nalézt jí odpovídající ubytování v regionu.
- V Janovicích byla dále zorganizována přednáška o postavení Romů na Ukrajině a bylo zprostředkováno setkání s romským aktivistou Alexandrem Horváthem.
- Členové komunity se rovněž pravidelně účastní setkání Šumavské mládeže a celorepublikových vícedenních setkání se členy dalších komunit (Chrastava, Klatovy, Nýrsko).

- Průběžné mapování míst shromažďování mládeže a SVL a „špatných adres“ členy realizačního týmu projektu.
- Uspořádání divadelního představení v komunitním centru (Klubík Alfik).
- Od října 2019 setkávání maminek s dětmi pravidelně každý čtvrtek.
- Setkání k protidrogové prevenci s POINT 14.
- Výroba růží z podzimního listí.
- Pokračování sportovních střed v tělocvičně ZŠ.
- Nýrsko jinak – setkání k revitalizaci náměstí (účast na sběru podnětů od veřejnosti k revitalizaci náměstí v Nýrsku).
- Účast na rozsvěcení Vánočního stromečku.
- Zprostředkování setkání se sociální pracovníci – odborné rodinné poradenství.
- Setkávání se starostou a místostarostou města Nýrsko, setkání se starostou Chudenína, Dešenic, Janovic n. Úhlavou.
- Instalace herního prvku pro Komunitní centrum.
- Rozdávání Betlémského světla.
- Návštěva policie a záchranné služby na Štědrý den a popřání pěkných svátků.
- Silvestr se sborem Jednoty bratrské a s Alfou.
- Tříkrálová sbírka.
- V lednu a únoru 2020 kurz olejomalby a osobnostního rozvoje pro členy místní komunity v sále nad knihovnou v Nýrsku.
- V únoru 2020 přednáška Život máš ve svých rukou a účast na Konferenci Comeniana Liberec.
- Setkání vedoucích šumavských organizací pracujících s mládeží.

